

San Frangisk

Hoġqa li tgħaqqad flimkien il-kommunita' nisranija li tingabar tagħti qima lill-Mulej fil-knisja tal-Frangiskani, Hamrun - Għid 2017

Messaġġ mill-Patri Gwardjan:

Minn fuq is-Salib, Kristu jsaltan rebbieħ

Matul dan iż-żmien tar-Randan, il-Knisja titfa' l-ħarsa tagħna fuq ix-xbieha ta' Ġesù Kurċifiss u nagħmlu tajjeb li matul dawn il-ġranet naħsbu aktar mis-soltu fuq il-Passjoni u l-Mewt li l-Mulej garrab għalina biex isalvana.

Drawwa sabiħa hija d-devozzjoni tal-Via Sacra li l-Frangiskani xerrdu mal-knejjes kollha tad-dinja kif ukoll id-diversi purċissjonijiet li jsiru bl-istatwi tal-Passjoni ta' Kristu u d-Duluri ta' Ommu Marija, li kellhom il-bidu tagħhom fil-knejjes tal-patrijiet tagħna fir-Rabat tal-Imdina u l-Belt Valletta. Bla dubju ta' xejn, il-Kurċifiss mirakoluż tal-knisja tagħna ta' Ġiezu fil-Belt, huwa espressjoni artistika mill-isbaħ tal-umanità ta' Kristu, tant għall-qalb Missierna San Frangisk.

Imma rridu noqogħdu attenti li filwaqt li nimmeditaw it-tbatija u l-mewt ta' Ġesù ma niqfux bil-ħarsa tagħna fuq is-Salib u ninsew li Dak li naraw mejjet fuq is-Salib huwa Ħaj għax wara tlett ijiem irxoxta! Il-Misteru tal-Għid, li ż-żmien tar-Randan iħejjijna biex niċcelebraw, huwa Misteru wieħed sħiħ, tal-Passjoni, l-Mewt u l-Qawmien li ma nistgħux nifirduhom minn xulxin. L-erbgħin jum tar-Randan jilħqu l-qofol tagħhom fit-tlett ijiem tat-Tridu tal-Għid li fihom aħna ngħaddu flimkien ma' Ġesù mit-tbatija u l-mewt għall-glorja tal-Qawmien. Sa minn Ħadd il-Palm, il-Knisja tiċcelebra l-Passjoni tal-Mulej fid-dawl tal-Qawmien tiegħu mill-imwiet. Għalhekk l-għażla li tilbes l-aħmar, il-lewn li jfakkarna fid-demem u fl-imħabba li Kristu wriena fil-Passjoni u fil-Mewt tiegħu fuq is-Salib. Digà minn fuq is-Salib, Kristu jsaltan rebbieħ. Fil-fatt kien biss is-sultan li seta' jilbes l-aħmar, imma fid-demem li Ġesù xerred fuq is-Salib, libbes bl-aħmar lilna lkoll! M'huwiex il-ħsieb tal-Knisja li fil-Ġimgħa l-Kbira, tagħmel funeral lil Kristu mejjet bl-ilbies iswed tal-vistu! Il-Ġimgħa Mqaddsa tilhaq il-milja kollha tagħha fil-Lejl tal-Għid meta flimkien mal-Mulej, ngħixu l-passaġġ mill-mewt għall-ħajja u ngeddu l-wegħdiet tal-Magħmudija tagħna li fiha aħna ndfinna miegħu fil-mewt biex ngħixu ħajja ġdida bla dnu.

Ejjew bħala komunità nisranija li tiltaqa' f'din il-knisja frangiskana, ngħixu flimkien il-grazzja ta' dan iż-żmien tar-Randan biex niċcelebraw b'ferħ kbir l-Għid tal-Mulej li miet u rxoxta għalina.

P. Anton Farrugia, ofm

50 sena mill-miġja tal-Qniepen

Is-sett tal-qniepen li għandna fil-kampnar tal-knisja tagħna għalqu 50 sena! It-12 -il qanpiena li jiffurmaw dan is-sett uniku f'Malta, kienu nħadmu fl-Olanda mid-ditta *Dutch Firm of Petit & Freisten* u waslu fostna fit-28 ta' Mejju tas-sena 1966 fi żmien il-gwardjanat ta' P. Danjel Azzopardi, ofm. Ġew imbiekka u kkonsagrati nhar il-Ħadd 26 ta' Ġunju mill-Isqof Emmanuel Galea. Għal din l-okkażjoni, it-triq ta' quddiem il-knisja giet imżejna b'festuni tal-liedna bil-bozoz u b'arbli bil-bandieri. Bosta nies żejnu l-galleriji wkoll bid-dawl u l-faldrappi. Il-qniepen intramaw fuq travu kbir tal-ħadid ħdejn il-kunvent u kull qanpiena kellha fuqha kuruna tal-fjuri artifiċjali. Ta' min jgħid li l-qniepen meta jitbierku jiġu mogħtija isem u kull qanpiena jkollha l-parrinu tagħha. Wara li l-qniepen tbierku u ġew ikkonsagrati, l-Isqof b'mazza tal-injam daqqhom waħda, waħda, u warajh għamlu l-istess il-parrinijiet.

L-isem li ngħataw lill-qniepen huma dawn. Il-qanpiena l-kbira li tiżen 500 ratal issemmiet għal Missierna San Fraġisk. It-tieni waħda ssemmiet għall-Ma-

donna tas-Sokkors Perpetwu, it-tielet ingħatat l-isem ta' Ġesù fl-Ewkaristija mqaddsa u r-raba' ssemmiet għal San Pawl, Padrun tal-Provinċja Fraġiskana Maltija. Dawn huma l-erba' qniepen il-kbar, jistgħu jindaqqu mhux biss bl-elettriku bil-martell, imma wkoll manwalment bl-il-sien. It-tmien qniepen l-oħra li jindaqqu biss bil-martell, permezz tad-dawl, ingħataw l-ismijiet ta' San Ġużepp Ħaddiem, Santa Klara, Sant' Antnin, San Bernardu u Šhabu, l-ewwel

martri Fraġiskani, San Gejtanu, l-qaddis padrun tal-Ħamrun, li sa dak iż-żmien kien għadu parroċċa waħda u l-Beatu Ġwanni Duns Skotu, id-Difensur tal-Immakulata, billi s-sena 1966 kienet timmarka għeluq s-700 sena mit-twelid tiegħu. Interessanti li l-għaxar qanpiena ssemmiet għal Sant' Akkursju u San Danjel, żewġ qaddisin Fraġiskani martri li kienu jgħibu isimhom il-Provinċjal u l-Gwardjan, filwaqt li s-seba' qanpiena ssemmiet għall-qaddisin ta' isem il-patrijiet li kienu jiffurmaw il-fraternità Fraġiskana dak iż-żmien. Sant' Alfons Maria De Liguori għal P. Fons Camilleri, San Tarcisju għal P. Tarcis Xerri, San Alwiġi Gonzaga għal P. Wiġi Pace, Il-Beatu Timotju għal P. Ġużepp Vella li kien jismu Timotju, San Ludoviku għal P. Dovik, illum Alfred Tabone u San Ġwann minn Capestrano għal P. Ġwann Micallef, l-uniċi żewġ patrijiet li għadhom mimlijin bil-għomor.

Ta' min jgħid li fuq kull qanpiena hemm kitba bil-latin li kienet saret mill-W.R. Provinċjal P. Akkursju Xerri ofm, kif setgħu jaraw in-nies li telgħu fuq il-kampnar biex jaraw il-qniepen mill-qrib fl-*open day* li saret

50 sena mill-miġja tal-Qniepen (ikompli)

nhar il-Ħadd 18 ta' Settembru tas-sena l-oħra f'għeluq il-50 sena mill-miġja tagħhom. Jikkumplimentaw il-qniepen hemm ukoll arloġġ b'erba' faċċati li jdoqq kull kwarta u innijiet differenti kull siegħa. Dawn l-innijiet idoqqu bejn is-Sebġha ta' filgħodu u s-Siegħa ta' wara Nofs in-Nhar u l-Erbgħa u t-Tmienja ta' filgħaxija. Il-kwadranti tal-arloġġ kienu twaħflu ma' kull naħa tal-kampnar fis-6 ta' Lulju 1966 u dak in-nhar stess filgħaxija nnextgħel għall-ewwel darba.

Meta nħadmu 50 sena ilu, il-qniepen u l-arloġġ kienu qamu 3,864 lira sterlina u l-ispejjeż biex tqiegħdu f'pothom kienu laħqu 206 liri u xelin, somma kbira għal dak iż-żmien li ngabret bejn diversi benefatturi tal-knisja, devoti tal-Madonna tas-Sokkors kif ukoll ħaddiema tattarzna. Mhux ta' b'xejn li waħda mill-qniepen issemmiet għal San Ġużepp Ħaddiem!

Illum, 50 sena wara, aħna għandna għax inkunu tassew grati u rikonoxxenti lejn dawk li ġew qabilna u ħallewlna opra prestiġjuża li għadna ngawduha sal-lum. Id-dmir tagħna huwa li nibqgħu niehdu ħsieb dak li dawn għamlu għalina b'tant ħila u sagrafiċċju. Għaldaqstant l-isbaħ mod li nfakkru għeluq il-50 anniversarju mill-miġja tal-qniepen kien li nagħgornaw is-sistema elettronika tal-mod li bih jindaqqu b'waħda kompjuterizzata u aktar avvanzata li joffri ż-żmien tal-lum. Barra minn hekk wieħed mill-imrieta kelli jinbidel u jsir ġdid u bil-mod il-mod anke l-imrieta l-oħra li ilhom iħabbtu fuq il-qniepen għal 50 sena bla ma qatt waqfu, waslu biex jinbidlu wkoll! L-ispiza għal dan ix-xogħol sa issa laħqet is-somma ta' €5,000 li aħna fiduċjużi li bil-għajjnuna ġeneruża ta' kulhadd tingabar kollha.

Fra Alessandro b'kuncert fil-knisja tagħna

Fi knisja mimlija bin-nies li ġew minn kullimkien, nhar l-Erbgħa l-1 ta' Frar filgħaxija, Fra Alessandro, tenur Franġiskan ta' fama internazzjonali, ta kuncert mill-isbaħ li kien varjat minn mument ta' kant u talb. Jakkumpanjaw lil Fra Alessandro kien hemm Richard Caruana fuq l-orgni u Jacob Portelli bl-arpa. Wara l-kuncert, Fra Alessandro b'umiltà li tisaq il-qlub, baqa' fil-knisja jitkellem man-nies, jiffirmalhom CD's u biljetti u jieħu ritratti magħhom. Il-flus li ngabru mill-bejgħ tal-biljetti ngħataw lil Fra Alessandro għall-missjonijiet Franġiskani.

Eserċizzi tar-Randan

Bħal kull sena, din is-sena wkoll se jkollna ġimgħa ta' eserċizzi spiritwali għal kulhadd li se jsiru minn **Dun Andrew Borg**, bejn it-Tnejn 20 u l-Ġimgħa 25 ta' Marzu, fis-6.30 ta' filgħaxija. Dawn l-eserċizzi jiġu fi tmiemhom b'celebrazzjoni komunitarja tas-Sagrament tal-Qrar li tagħtina l-oportunità li nagħrfu ħtijietna fid-dawl tal-Kelma ta' Alla u bħala komunità nisranija nitolbu maħfra flimkien.

Ingħataw l-Aħħar Tislina

Mary Frendo, li mietet fil-31 ta' Diċembru, fl-età ta' 84 sena ; **Sr. Egidia Zammit**, tas-Sorijiet Franġiskani tal-Qalb bla tebgħa ta' Marija, li mietet fl-1 ta' Jannar, fl-għomor ta' 99 sena ; **Salvina Incorvaja**, li mietet fl-20 ta' Jannar, fl-età ta' 84 sena; **Helen Vella**, li mietet fis-26 ta' Jannar fl-età ta' 65 sena; **Ġorgina Bonnici**, li mietet fil-25 ta' Jannar, fl-għomor ta' 84 sena; **Jessie Pace**, imsieħba fl-Ordni Franġiskan Sekular, li mietet fis-27 ta' Jannar fl-età ta' 81 sena; **Frances Aquilina**, li mietet fis-7 ta' Frar fl-għomor ta' 89 sena u **Maria Stella Vella** li mietet fit-23 ta' Frar fl-età ta' 82 sena. Il-Mulej jagħti lil dawn ħutna li magħna kielu u xorbu l-ġisem u d-demmi tal-Mulej, il-hena ta' dejjem u lill-familji tagħhom il-faraġ tal-fidi fi Kristu li miet u qam mill-imwiet.

Żurna fuq Facebook
Knisja San Franġisk Hamrun

Programm taċ-Ċelebrazzjonijiet tal-Għid tal-Mulej li miet u rxoxta - 2017

Nissieħbu mal-Mulej Ġesù huwa u dieħel f'Ġerusalemm u mal-folol tan-nies li ħargu ferħana jilqugħ, ngħidu lir-Rebbieħ fuq il-mewt: Hosanna fl-ogħla tas-smewwiet!

Is-Sibt 8 ta' April:

Fis-6.00 pm Ċelebrazzjoni tal-Għasar

Fis-6.30 pm Ċelebrazzjoni tal-Ewkaristija li tibda ħdejn il-bieb tal-knisja bit-tberik tal-friegħi tal-palm u taż-żebbuġ.

Il-Ħadd 9 ta' April:

Fid-8.45 am tberik tal-friegħi tal-palm u taż-żebbuġ fil-kappella tas-Sorijiet Franġiskani fi Triq il-Kanonku Bonniċi minn fejn nimxu f'purċissjoni lejn il-knisja b'tifkira tad-daħla tal-Mulej f'Ġerusalemm riekeb fuq ħmara.

Fid-9.00 am Ċelebrazzjoni tal-Ewkaristija bis-sehem tal-Boys Scouts u l-Girl Guides.

Kull meta tieklu dan il-ħobż u tixorbu dan il-kalċi, ixandru l-mewt tal-Mulej.

Il-Ħamis 13 ta' April:

Fis-7.00 am Ċelebrazzjoni tal-Uffiċċju tal-Qari u t-Tifhir ta' Sbiħ il-Jum.

Fis-6.00 pm Konċelebrazzjoni tal-Ewkaristija in Coena Domini li fiha jsir ir-rit tal-ħasil tar-riglejn. Immedjament wara Translazzjoni tas-Sagrament Imqaddes lejn il-kappella tal-Madonna tas-Sokkors fejn jibqa' għall-adorazzjoni fis-skiet.

Fid-9.00 pm Adorazzjoni animata mill-Grupp tat-talb San Franġisk.

Sliem għalik Salib glorjuż, Bik is-Sultan ħareġ rebbieħ!

Il-Ġimgħa 14 ta' April:

Fis-7.00 am Ċelebrazzjoni tal-Uffiċċju tal-Qari u t-Tifhir ta' Sbiħ il-Jum.

Fit-3.00 pm Ċelebrazzjoni tal-Mewt tal-Mulej li fiha nisimghu l-qari tar-rakkont tal-Passjoni, naduraw is-Salib glorjuż tiegħu u nirċievu l-Ewkaristija mqaddsa.

Nissieħbu ma' Marija fil-Passjoni ta' Kristu, biex flimkien magħha nieħdu sehem ukoll fil-Qawmien.

Is-Sibt 15 ta' April:

Fis-7.00 am Ċelebrazzjoni Marjana ispirata mil-Liturgija Bizantina u Latina. Fl-aħħar taċ-ċelebrazzjoni xi nisa jidilku bil-fwejjah l-Altar - sinjal ta' Kristu - b'tifkira ta' dak li riedu jagħmlu n-nisa t-twajba meta marru biex jidilku l-ġisem mejjet tal-Mulej Ġesù.

Fid-9.00 pm Ċelebrazzjoni tal-Lejl Qaddis tal-Qawmien tal-Mulej, bir-rit tal-mixegħla tad-dawl, it-tħabbira tal-Għid, il-Liturgija tal-Kelma, tal-Magħmudija u tal-Ewkaristija.

Kristu qam mill-imwiet biex ma jmutx aktar, hallelujah.

Il-Ħadd 17 ta' April:

Fis-6.00 am, fis-7.30 am, fid-9.00 am u f'12.00 pm Ċelebrazzjoni tal-Ewkaristija li fiha nroxxu fuqna l-ilma mbierek tal-Għid u ngeddu l-wegħdiet tal-Magħmudija tagħna.

